

Furesø Kommune

Afrapportering

Status på
fællesskaber og special-
tilbudsområdet

FURESØ
KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

ALLE BØRN SKAL OPLEVE GLÆDEN VED FÆLLESSKABER.....	3
STATUS PÅ ARBEJDET MED FÆLLESSKABER.....	5
1 DELTAGELSESMULIGHEDER FOR FLERE BØRN OG UNGE I ALMEN	6
<i>Program styrkede professionelle praktikere .....</i>	6
<i>Dialogværktøjet "Fælles om fællesskaber" .....</i>	6
<i>Styrkelse af almenmiljøet i indskolingen.....</i>	7
<i>Pædagogisk indretning af skolernes fysiske rammer.....</i>	7
<i>Mellemformer.....</i>	8
2 STYRKET FOREBYGGELSE PÅ SKOLERNE.....	8
3 ÆNDREDE INCITAMENTSSTRUKTURER.....	11
4 MERE FOKUSERET VISITATION TIL SPECIALTILBUD.....	12
5 ELEVER FRA SPECIALTILBUD TIL ALMENSKOLEN.....	12
6 STYRKE INTERNE SPECIALTILBUD	13
<i>Styrket faglighed .....</i>	13
<i>Udbygge den lokale tilbudsvifte.....</i>	14
7 HJEMTAGE FRA EKSTERNE SPECIALTILBUD.....	16
<i>Status på projekt "Styrket fleksibel og forebyggende indsats i skoleområdet for at undgå at børn og unge visiteres til eksterne skole-dagbehandling" .....</i>	18
STATUS PÅ ANALYSE AF SPECIALTILBUDSOMRÅDET	20
<i>Baggrund.....</i>	20
<i>Status på analysearbejdet .....</i>	20

ALLE BØRN SKAL OPLEVE GLÆDEN VED FÆLLESSKABER

I dette dokument gives en status på arbejdet med den fortsatte udvikling af stærke fællesskaber på skoleområdet, hvor børn og unge dannes, trives, udvikler sig og lærer ud fra deres individuelle forudsætninger og som en del af sociale fællesskaber.

Statussen tager udgangspunkt i en plan, som forvaltningen fremlagde i maj 2019. Planen udpegede en række indsatser, der skulle bidrage til at flere børn oplever glæden ved at deltage i fællesskaber – så tæt på almenmiljøet som muligt samt at bremse de stigende udgifter på specialtilbudsområdet. Planen lå i forlængelse af prioriteringer i byrådets arbejdsprogram ”Fortsat fremgang for Furesø”, bl.a. punkt 3.7 ”Flere elever skal fastholdes i almene skoletilbud”.

I de forløbne år har skoler og forvaltning arbejdet intenst med disse indsatser. Samtidig er behovet for at styrke deltagelsesmulighederne for flere elever i almen blevet stadig tydeligere. Dette fokus er derfor tilføjet planen, og indsatser er igangsat eller undervejs.

Målet om at flere børn oplever glæden ved at deltage i fællesskaber er stadig meget aktuelt. Det pres på en stigende andel af børns og unges trivsel, som vi i øjeblikket ser i Furesø, opleves også i resten af landet. Det kommer bl.a. til udtryk ved en fortsat stigning i visitationer til specialundervisning – i Furesø såvel som på landsplan. Det er også kommet til udtryk i en henvendelse fra Furesø Fælleselevråd i foråret 2021 til bestyrelsesformændene på Furesøs grundskoler og 10. klassecenter – for bare at nævne et par eksempler.

Det vi gør i disse år i den danske folkeskole er altså ikke tilstrækkeligt. For at flere børn og unge skal kunne trives, som en del af fællesskaberne i vores folkeskoler, er der behov for at udvikle læringsmiljøer, hvor flere børn får mulighed for at deltage i den almene undervisning, samtidig med at de børn, der udgør det bærende fællesskab, også trives, lærer og udvikler sig. I særdeleshed for børn og unge i udsatte positioner er kvaliteten i hverdagslivet – så tæt på det almene som muligt – den bedste beskyttelsesfaktor. Men et trygt, rummeligt og udviklende læringsmiljø kommer alle børn og unge til gode.

Byrådet i Furesø er meget optaget af, at Furesø Kommune er et godt sted at være barn og ung. Det er formuleret i byrådets 2030-mål, og i succeskriterierne hedder det bl.a.:

- **Færre børn oplever negativ social arv.** Andelen af børn, der mistrives som følge af sociale udfordringer i hjemmet er halveret.
- Det gode børneliv. Furesø skal de næste 10 år for alvor sætte det gode børneliv på dagsordenen. **Alt for mange børn får behov for en særlig indsats. Den udvikling skal vendes.**
- Furesøs folkeskoler skal være blandt **de 10 % bedste i landet** både i forhold til læring og trivsel. Vores indsats på almenområdet fremmer børns læring og udvikling, så færre børn segregeres. Til de børn, der har særlige udfordringer, har vi udviklet **gode lokale tilbud**, så alle børn kan folde sig ud i de rette rammer. **Trivsel og læring for elever med særlige behov og/eller sproglige udfordringer er løftet markant**, og Furesø's unge er uddannelsesparate, når de afslutter folkeskolen. Samtidig har flere unge med ufaglærte forældre en uddannelse.

Udgangspunktet for at nå disse mål er et generelt velfungerende skolevæsen. Men det er et meget komplekst felt, som også de næste mange år vil kræve meget opmærksomhed, samarbejde, faglighed og fortsat udvikling af læringsmiljøerne og undervisningen på både almen- og specialområdet. Overordnet set vurderer forvaltningen dog, at det er de rigtige ting, vi er i gang med eller på vej til at sætte i gang.

Vi vil fortsat følge udviklingen tæt, løbende vurdere virkningen af igangsatte tiltag og holde øje med ny viden på området.

I dette dokument gives en status på arbejdet med fællesskaber under følgende overskrifter:

- Deltagelsesmuligheder for flere elever i almen
- Styrket forebyggelse på skolerne
- Ændrede incitamentsstrukturer
- Mere fokuseret visitation til specialtilbud
- Elever fra specialtilbud til almenskolen
- Styrkelse af interne specialtilbud
- Hjemtage elever fra eksterne specialtilbud

Derudover gives en status på en igangværende analyse af specialtilbudsområdet i Furesø. Analyse af specialtilbudsområdet er bl.a. igangsat som en udløber af det tidligere ”Rådgivende arbejdsudvalg for dagtilbuds- og skoledistrikter”, som så på mulighederne for en mere ligelig opgavefordeling og en mere balanceret elevsammensætning på tværs af Furesøs skoler.

Analysen af specialtilbudsområdet forventes færdig i december 2021.

STATUS PÅ ARBEJDET MED FÆLLESSKABER

I det følgende gives en status på arbejdet med fællesskaber med udgangspunkt i en handleplan, som forvaltningen fremlagde i maj 2019, der bl.a. havde til formål at bidrage til at flere børn oplever glæden ved at deltage i fællesskaber – så tæt på almenmiljøet som muligt – samt at bremse de stigende udgifter på specialtilbudsområdet.

I handleplanen var et fokus på organisering af supporten til skoleområdet, således at der sikres hurtig adgang til ressourcer, rådgivning og vejledning (2). Derudover var der opmærksomhed på incitamenter og visitationsprocedurer ifm. segregering af elever til interne specialtilbud (3), (4) og (5). Endvidere var der fokus på en række tiltag, der kunne muliggøre hjemtagning af elever fra eksterne specialtilbud (7), og at færre børn visiteres til eksterne specialtilbud (6).

I de forløbne år er der samtidig med ovenstående indsatser opstået en stærk opmærksomhed på behovet for at styrke deltagelsesmulighederne for flere elever i almen (1), hvor en række indsatser er igangsat eller undervejs.

1 | DELTAGELSESMULIGHEDER FOR FLERE BØRN OG UNGE I ALMEN

I det følgende afsnit redegøres for de væsentligste tiltag, der er iværksat eller planlægges iværksat for at styrke deltagelsesmulighederne for flere børn og unge i den almene undervisning.

Program styrkede professionelle praktikere

I foråret 2021 blev et større fælles kompetenceudviklingsforløb for alle medarbejdere i Furesø Skolevæsen igangsat. Forløbet har til formål at udvikle og kvalificere 1) teamsamarbejdet, den fælles refleksion samt den fælles udvikling af praksis og 2) den konkrete praksis.

Forløbets ene ben har fokus på udvikling af samarbejdet og kulturen på skolen i retning af professionelle læringsfællesskaber. Forløbets andet ben har fokus på udvikling af den pædagogisk/didaktiske praksis inden for de to temaer: klasseledelse og relationskompetence.

Den praksisnære kompetenceudvikling ift. klasseledelse og relationskompetence skal styrke medarbejderne i arbejdet med elevernes deltagelsesmuligheder og understøtte, at alle børn oplever glæden ved at deltage i fællesskaber.

Kompetenceudviklingsforløbet er ikke et tidsafgrænset projekt, og vil fremadrettet være et løbende kommunalt udviklingsområde. I forløbets første år frem til 2023 fokuseres især på indskolingen/børnemiljøet, jf. målet om at styrke almenmiljøet i indskolingen (se også ”Styrkelse af almenmiljøet i indskolingen” nedenfor).

Dialogværktøjet ”Fælles om fællesskaber”

Fra skoleåret 2021/2022 får skolebestyrelser, medarbejdere og skoleledelse et nyt værktøj til at sætte fællesskaber på dagsordenen på forældremøder og sammen med skolens kontaktpædagoger. Værktøjet hedder ”Fælles om fællesskaber” og er en samling af konkrete dialogaktiviteter, der kan styrke forældrenes samarbejde om at skabe gode rammer for elevernes trivsel, dannelse og læringsfællesskaber.

En af grundtankerne med ”Fælles om fællesskaber” er at give stemme til elevernes fortællinger og perspektiver på fællesskaber, så elevernes perspektiver er udgangspunkt for forældrenes dialoger. Dialogværktøjet giver derfor både inspiration til klasse- og forældremødeaktiviteter, der åbner for nysgerrige dialoger og fremmer kendskabet til og forståelse for hinandens perspektiver.

Idéen til værktøjet er opstået på et samrådsmøde, hvor skolebestyrelserne var optagede af, hvordan bestyrelser og forældre kan bidrage til stærke fællesskaber, hvor alle børn og unge trives og lærer.

Værktøjet er blevet til i en tværgående udviklingsproces med inddragelse af elever, forældre, lærere og skoleledelser fra Stavns Holtskolen og Syvstjernes skolen i efteråret 2020 – vinteren 2021. Furesø Kommune har modtaget økonomisk støtte fra KommuneKredits Uddannelsesfond til at udvikle dialogværktøjet i samarbejde med konsulentvirksomheden Amondo.

Styrkelse af almenmiljøet i indskolingen

Data fra Furesø viser, at ca. 75 % af de børn, der modtager specialundervisning, allerede segregeres inden skolestart eller i løbet af indskolingen.

Den stigende segregering og oplevelsen af at en større andel børn har det svært i overgangen fra børnehave til 0. klasse og igen fra 0. til 1. klasse har mange årsager, og tendensen ses også på landsplan. Fra skoleåret 2021/2022 sættes derfor fokus på at styrke indskolingen på Furesøs skoler.

Betydningen af at sætte fokus på indskolingen underbygges af en national undersøgelse, der viser, at børn, der har trivselsudfordringer i skolestarten generelt klarer sig dårligere senere i deres uddannelsesforløb (*VIVE: Trivselsudfordringer ved skolestart, 2019. Børn fra årgang 1995*).

Erfaringer fra skoledagene i foråret 2020, da børnene vendte tilbage til skolerne efter nedlukningen af landets skoler pga. Corona, viser bl.a. at børnene i indskolingen trivedes i mindre grupper, med gennemgående voksne i timer og frikvarterer og med voksne, som børnene kendte godt – og som kendte børnene godt. Disse erfaringer arbejder alle skolerne med at inddrage i skolens hverdag fremadrettet.

Endvidere får alle medarbejdere i indskolingen over de kommende to skoleår et kompetenceløft inden for felterne relationskompetence og klasseledelse (se også ”Program styrkede professionelle praktikere ovenfor”).

Derudover har Udvalg for skole og ungdomsuddannelse fremsat budgetforslag om at prioritere ekstra midler til et strukturelt tiltag, der skal medføre flere timer med to-voksendækning i indskolingen. En øget to-voksendækning vil give konkrete muligheder for at udvikle:

- deltagelsesmuligheder for flere børn, fx gennem holddeling
- tættere relationer mellem børn og voksne og børnene imellem, så flere børn oplever at være betydningsfulde og kunne bidrage til fællesskaberne
- flere fag og forløb på tværs af klasser i mindre eller større læringsfællesskaber
- mere differentieret undervisning med udgangspunkt i det enkelte barns eller børnegruppens forudsætninger og udviklingspotentiale
- indhold og metoder, der tilrettelægges med udgangspunkt i børnenes motivation og behov
- et trygt og udviklende læringsmiljø.

Pædagogisk indretning af skolernes fysiske rammer

Arbejdet med at skabe deltagelsesmuligheder for flere børn og unge i den almene undervisning peger ind i en opmærksom på, hvordan indretningen af skolens fysiske rammer kan understøtte dette. Med de midler skolerne selv råder over til vedligehold, kan skolerne kun i lille omfang gennemføre forbedringer af de pædagogiske læringsmiljøer. Udvalg for skole og ungdomsuddannelse har derfor fremsat budgetforslag om at afsætte en pulje til pædagogisk indretning af skolernes fysiske rammer.

En mere tidssvarende pædagogisk indretning af læringsmiljøerne vil understøtte ambitionerne om at tilrettelægge læringsforløb i læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i den enkelte elevs eller elevgruppens forudsætninger og udviklingspotentiale. Herigennem vil de fysiske rammer kunne understøtte bevægelsen mod at flere børn får deres skolegang inden for almenområdet, så endnu flere vedbliver at være en del af det lokalt forankrede fællesskab på skolen. Det vil muliggøre at de fagprofessionelle i højere grad kan:

- organisere elever på tværs af klasser i små og store hold i relevante fag og forløb
- tilgodese at de elever, der har behov for det, kan arbejde i skærmede og mindre miljøer.

- udvikle en mere problemorienteret og eksperimenterende undervisning - herunder udendørs læringsmiljøer, der kan bruges hele året.

Mellemformer

I skoleåret 2019/2020 påbegyndte Furesø skolevæsen forskellige lokale prøvehandlinger med at udvikle ”mellemformer”. ”Mellemformer” er undervisningsformer og miljøer, der retter sig mod både børn med specialpædagogiske behov og børn med almenpædagogiske behov, og som øger skolernes inklusionskraft, og bidrager til at flest mulige børn og unge kan gå i, udvikler sig og trives i den lokale folkeskole.

”Mellemformer” fusionerer kompetencer fra almen- og specialområdet, og skaber rammer, der er tydelige, overskuelige, strukturerede, tryghedsskabende og ikke mindst rolige og positive. Derved kan flere børns behov imødekommes, samtidig med at børnene bliver i eller kommer tilbage til det almene børnefællesskab i deres klasse.

Målet med at udvikle ”mellemformer” er at skabe stærke fællesskaber, der hvor børnene og de unge er – og i deres lokale miljø.

Skolerne gjorde sig forskellige erfaringer med ”mellemformer”, inden corona-situationen satte en midlertidig stopper for udviklingen af lokale ”mellemformer”. I skoleåret 2021/2022 skal prøvehandlingerne genoptages og arbejdet skydes i gang i september, hvor der afholdes et tema- og inspirationsmøde for alle skoleledelser om emnet.

2 | STYRKET FOREBYGGELSE PÅ SKOLERNE

Gennem de sidste par år er der arbejdet på at styrke skolernes muligheder for at få hjælp til pædagogiske problemstillinger omkring et barn, en gruppe eller klasse hurtigt efter, at problemstillingen opstår og tættest muligt på den pædagogiske praksis. For de børn og unge som ikke er i trivsel – socialt eller fagligt – er det naturligvis vigtigt, at der hurtigt tages hånd om dem. En hurtig indsats øger også sandsynligheden for, at løsningerne bliver mindst muligt indgribende. Nedenfor ses en illustration af organiseringen af supporten på skolerne.

Organisering af support på skolen

Ressourcecenteret er den organisering på skolen, hvorigennem interne specialundervisningsmidler omsættes og forebyggende, og foregribende indsatser koordineres. Organiseringen kan have forskellige navne på de enkelte skoler. De tilknyttede medarbejdere er skolens egne ressourcemedarbejdere – fx AKT-vejledere (AKT står for Adfærd, Kontakt, Trivsel), medarbejdere fra KIL (se nedenfor) og eksempelvis sundhedspleje, SSP eller skolesocialrådgiver. Arbejdet i ressourcecenteret sker under ledelse af afdelingsleder eller koordinator.

Konsultativt Forum er det tværfaglige dialogrum, hvor klasseteams kan fremlægge en pædagogisk problemstilling for skoleledelse og KIL, skolesocialrådgivere og evt. sundhedspleje. Er problemstillingen så kompleks at skolens Ressourcecenter ikke kan eller skal løse opgaven, bringes den pædagogiske problemstilling op i Konsultativt Forum.

Åben Rådgivning kan fx være det tidsrum, hvor KIL-medarbejdere, skolesocialrådgiver og AKT-teamet fast har reserveret til dialog og sparring. Her er der mulighed for på et tidligt tidspunkt at få vendt bekymringer i det daglige arbejde. Åben rådgivning kan foregå som faste aftaler med et klasseteam eller et årgangsteam, hvor der gives sparring og vejledning omkring pædagogiske problemstillinger. Der aftales rammer og afstemmes forventninger omkring forløbet med leder af Ressourcecenter.

Kompetencecenter for Inklusion og Læring

I sommeren 2016 blev det politisk besluttet at etablere Kompetencecenter for Inklusion og Læring (herefter KIL) med det formål at kvalificere inklusionsarbejdet, sikre budgetoverholdelse, styrke fagligheden og videndeling på området på tværs af skoler samt sikre ensartet visitationspraksis. Pr. 1. august 2018 fungerede KIL i sin nuværende form med et fuldt vejlederkorps.

KIL har tre primære fokusområder i kvalificering af inklusionsarbejdet og styrkelse af faglighed og videndeling:

- * **Udvikling af læringsmiljøer og pædagogiske handlemuligheder** med det formål at børn som en del af faglige og sociale fællesskaber kan trives, lære og udvikle sig bedst muligt.
- * At løse særlige opgaver i forhold til børn med behov for **specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand** med det formål, at de får de bedste betingelser for at trives og udvikle sig bedst muligt som en del af faglige og sociale fællesskaber.
- * At sikre, at den rette viden om det **enkelte barns komplekse problemstillinger bliver belyst** så godt som muligt, for at kunne sikre den bedst mulige indsats for det enkelte barn.

KIL består af pædagogiske vejledere, tale- hørekonsulenter, fysioterapeut og psykologer. De er forankret centralt i Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse i Furesø Kommune og den enkelte medarbejder er fast tilknyttet specifikke skoler, hvor de har deres daglige gang.

KIL kan inddrages på mange tidspunkter i et forløb. I grove træk arbejder KIL med tre forskellige typer af indsatser, nemlig de forebyggende, de foregribende og de indgribende indsatser. De forebyggende og foregribende indsatser består fx i vejledning og co-teaching. De indgribende indsatser er fx de lovbundne opgaver

Eksempler på konkrete opgaver:

- Vejledning, sparring og supervision med henblik på udvikling og styrkelse af læringsmiljøer og pædagogiske handlemuligheder

- Kortere rådgivningsforløb fx i forhold til elever i faglige, sociale eller personlige vanskeligheder eller akut opståede kriser.
- Undervisning af børn med særlige sproglige eller fysiske udfordringer. Ofte vil det imidlertid være tilfældet, at PPR-medarbejderen viser barnets forældre og klasseteam, hvordan de bedst stimulerer og understøtter barnet, da det ofte vil være i hverdagen med barnet, der bedst opnås effekt af en særlig indsats.
- Større undersøgelser – hvis elevens skolesituation giver anledning til en særlig opmærksomhed
- Pædagogisk psykologisk vurdering (PPV) som grundlag for vurdering af behov for specialundervisning eller specialpædagogisk bistand.

Derudover står KILs medarbejdere for forskellige praksisnær kompetenceløft på den enkelte skole. Der er udarbejdet en kompetencetilbudspjece, og skolerne var begyndt at efterspørge oplæg og kortere forløb fra KIL forud for Corona-epidemien, der desværre satte en midlertidig stopper for yderligere initiativer.

Hurtigere adgang til lettere behandling

I efteråret 2018 blev det politisk besluttet at PPR 6-18 år skulle forankres organisatorisk i det daværende Center for Dagtilbud og Skole (nu Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse). Formålet var at bringe PPR endnu tættere på praksis i den almene undervisning.

I forlængelse af den ændrede organisatoriske forankring er der arbejdet med en optimering af PPR og lettere adgang til indsatser fra PPR, sparring om handleplaner, kognitive udredninger og kommunikation med forældre.

Derudover er et fokusområde at udvikle kompetencer inden for lettere behandling for at udvikle en bredere vifte af måder at møde eleven på i den almene undervisning. Et igangværende projekt under bl.a. Børne- og Undervisningsministeriet ”Støtte af implementering af lettere behandlingstilbud i kommunernes pædagogiske psykologiske rådgivning” vil give konkret inspiration til dette arbejde. Lokalt i Furesø er igangsat et udviklingsarbejde under overskriften ”Styrket fleksibel og forebyggende indsats i skoleområdet for at undgå at børn og unge visiteres til ekstern skole-dagbehandling” (se afsnittet ”Hjemtage fra eksterne specialtilbud) og erfaringerne herfra forventes også at bidrage til dette fokus.

Fra fokus på den enkelte elev til elevens deltagelsesmuligheder i fællesskaberne

Etableringen af KIL er udtryk for og en drivkraft i, at vi – lidt forenklet sagt – vil bevæge os væk fra at opfatte eleven som det problem, der skal fixes, til et fokus på at udvikle læringsmiljøet med henblik på elevens deltagelsesmuligheder. I boksen nedenfor er bevægelsen beskrevet.

Bevægelsen i opfattelsen

- Fokus flyttes fra den enkelte elev til elevens deltagelse i fællesskaberne
- Problemet er ikke i eleven, men i relationen mellem eleven og elevens omgivelser
- Fra kompenserende specialundervisning til en bredere vifte af måder at møde eleven på i den almene undervisning

Gennem de sidste år ser vi flere og flere eksempler på, at bevægelsen er i gang, fx efterspørger skolerne nu i langt højere grad end tidligere indsatser og forløb ift. læringsmiljøet frem for en støttefunktion til enkelte børn. Samtidig er det overordnede billede dog stadig, at når det mest akutte skal prioriteres, er det stadig enkeltsager, der trænger sig på. Endvidere er en del af PPRs opgaver lovbestemt. En del ressourcer er derfor bundet op på udarbejdelse af fx PPV'er, der oftest har et individuelt fokus. Det er altså en bevægelse, der tager tid, og Corona-situationen har desværre bremset udviklingen.

Skolernes ledelser har den daglige opgaveledelse af KIL-ressourcerne på den enkelte skole, og deres prioriteringer har derfor afgørende betydning i at holde fast i bevægelsen. Der er jævnlige statusmøder mellem ledelsen i KIL og hver enkelt skole med fokus på samarbejdet om det fælles mål om at skabe deltagelsesmuligheder for flere børn i almen-undervisningen.

Rammerne for samarbejdet er beskrevet i et samarbejdsgrundlag. Dette fælles afsæt opleves at give mere velkoordinerede og fleksible indsatser. Der har dog også vist sig forskellige uhensigtsmæssigheder i de forgange to år, hvor samarbejdsgrundlaget har været i drift. I efteråret 2021 bliver samarbejdet evalueret.

Et fokus i det kommende skoleår er at hjælpe hinanden på tværs af forvaltninger og i samarbejde om at håndtere det samlede pres i systemet. Det kommer forskelligt til udtryk afhængig af ens position. Som skoleledelse mødes man ofte af modstridende forventninger til, hvordan en sag skal prioriteres – behovene hos eleven, i klassen, forventninger fra medarbejdere på skolen, fra forældre og måske forskellige faglige vurderinger afhængig af lovgrundlag mv.

For at kunne håndtere det samlede pres i systemet, er der på forvaltningschefniveau etableret en styregruppe for fællesskaber på tværs af forvaltninger med velfærdsdirektøren som forperson for styregruppen. Styregruppen har fokus på bl.a. forebyggelse i 0-6 og samarbejde på tværs mellem Center for Børn og Voksne og Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse.

3 | ÆNDREDE INCITAMENTSSTRUKTURER

I forbindelse med budget 2019 blev der indført en medfinansiering på 100.000 kr., når en skole visiterer en elev fra almen- til specialområdet.

Tanken med denne medfinansiering var, at skolen skulle have et økonomisk incitament til at etablere et internt tilbud til eleven frem for at visitere eleven til et specialtilbud.

Ordningen har vist sig at have en meget begrænset effekt – primært fordi 100.000 kr. kun kan omsættes til ca. 5 ugentlige lektioner, og det er sjældent nok til at få en elev med store faglige og sociale udfordringer i trivsel.

Derudover har ordningen en socioøkonomisk slagside, da skoler med en stor andel socioøkonomisk udfordrede elever alt andet lige vil komme til at visitere forholdsvis flere elever til specialtilbud, end skoler med en mindre andel – også flere end de socioøkonomiske fordelte ressourcer kompenserer for.

I praksis har det været nødvendigt at lægge en øvre grænse på den enkelte skoles medfinansiering af visitationer til specialtilbud på 300.000 kr. om året pr. skole.

Det vil være relevant at undersøge andre økonomiske modeller i en fremtidig organisering af specialområdet, fx i forhold til mellemformer, hvor der ideelt set kan flyttes ressourcer fra specialklasserne til de enkelte skolers egne tilbud, som i givet fald vil være organiseret som en del af almenområdet.

4 | MERE FOKUSERET VISITATION TIL SPECIALTILBUD

Et af de oprindelige formål med etableringen af KIL var at sikre en ensartet visitationspraksis. I principperne for etableringen af KIL hedder det bl.a. at *”Inklusionscenteret skal varetage visitationen af børn og elever til både interne og eksterne specialundervisningstilbud samt til inklusionsindsatser i almenområdet”*.

Beslutningen om hvorvidt en elev er i målgruppen til specialundervisning ligger, iflg. Bekendtgørelsen om specialundervisning, hos den enkelte skoleleder. I Furesø Kommune har praksis i en længere årrække været den, at et centralt visitationsudvalg har truffet beslutning om omfanget af specialundervisningen på baggrund af indstillinger fra skolerne. Den visitationspraksis, der er udviklet med etableringen af KIL, består af en årlig visitation med visitation til kommende skoleår, og derudover kvartalsvise møder i udvalget for at sikre at tilflyttere og børn, der udredes og har akut behov for et andet skoletilbud kan sikres de rette løsninger. Formålet er dels at sikre, at skolerne i højere grad har afsøgt inkluderende løsninger i det almene skoletilbud, dels at sikre at kommunens interne specialtilbud, har mulighed for at arbejde kontinuerligt og fagligt med de elever, der er indskrevet og dels at sikre, et mere sikkert overblik over økonomien til specialundervisning.

De sidste par år har lederne af Furesøs interne specialtilbud deltaget i visitationen til de interne specialtilbud for at bidrage i beslutningen om, hvilket specialtilbud en elev, der vurderes i målgruppen for specialundervisning, vil have størst gavn af. Lederne oplever det meningsfuldt at deltage i visitationen, idet der – udover elevens diagnose mv. – også kan indgå anden viden af betydning for en vellykket placering, fx matchet mellem eleven og den aktuelle børnegruppe i de specialtilbud, der er aktuelle for eleven.

Om visitation til eksterne specialtilbud se afsnit 7 | Hjemtage fra eksterne specialbud.

Furesø Kommune modtager i gennemsnit et par klager om året ift. visitationsudvalgets afgørelse. Generelt handler klagerne om, at forældre ønsker et mere indgribende skoletilbud, end det, visitationsudvalget i Furesø Kommune har truffet afgørelse om. I de sidste 3 år har Furesø Kommune fået medhold i samtlige sager indbragt for Klagenævnet for specialundervisning.

5 | ELEVER FRA SPECIALTILBUD TIL ALMENSKOLEN

Det langsigtede mål for eleverne i Furesøs specialtilbud er – ligesom for alle Furesøs elever – at de får mod på og kompetencer til at tage en ungdomsuddannelse og bliver ”livsduelige” i eget liv. Som et skridt på vejen arbejdes der derfor hen mod, at eleven bliver parat til at deltage delvist eller helt i undervisningen i almenområdet.

I Lyngholmskolens sprog-læse klasser, på autisceceneret på Lille Værløse Skole, på Stavnsholt og på Egeskolen arbejdes der i mindre eller større udstrækning med differentierede hold på tværs af klasser i almen- og specialundervisning.

Når en elev i specialtilbud er parat til at deltage delvist eller helt i undervisningen i almenområdet, er der et tæt samarbejde mellem specialtilbud og almentilbud i overgangen. Elever kan både sluses i almen på egen distriktsskole, eller på den skole hvor deres specialtilbud ligger.

Det sidste års tid har der på grund af Corona-situationen været begrænsede muligheder i samarbejdet mellem specialtilbuddene og almenområdet, og derfor er det kun få elever (3), der er blevet fuldt udsluset til almenområdet. Antallet af specialelever i praktik i en almenklasse har ligeledes været begrænset.

6 | STYRKE INTERNE SPECIALTILBUD

Baggrunden for etableringen af KIL var en budgetundersøgelse gennemført af det eksterne revisions- og konsulenthus Deloitte. En af de anbefalinger, Deloitte fremkom med, var, at der skulle arbejdes med udgifterne til specialområdet, og at der skulle ske en omlægning af indsatserne på specialområdet med henblik på at styrke fagligheden og fleksibiliteten, og at øge det faglige udbytte af de iværksatte foranstaltninger. Det har været et konstant fokus gennem en årrække, og det er fortsat meget relevant. En konsekvens af øget inklusion i almene skoletilbud er naturligt, at de børn, der vurderes at have et specialpædagogisk behov i et internt eller eksternt specialtilbud, har mere komplekse problemstillinger end tidligere. Kommunens interne specialtilbud oplever samtidig, at den elevgruppe, der vistes til tilbuddene, har et langt dårligere funktionsniveau end tidligere. Det kalder på en bredere vifte af faglige kompetencer.

Styrket faglighed

Gennem de seneste år er etableret et stærkt netværk for lederne for Furesøs interne specialtilbud. Netværket er forum for sparring, videndeling og refleksion med lederkollegaer i samme position og er betydningsfuldt ift. at undgå alenehed og at styrke udviklingen i retning af et mere fælles specialtilbudsområde.

Bl.a. gennem netværket er bevidstheden om et samlet specialtilbudsområde med forskellige specialer og målgrupper blevet skærpet.

Det er i netværket, at vi har fået et fælles blik på behovet for kompetenceudvikling på tværs af de enkelte specialtilbud. Et spor i en igangværende analyse af specialtilbudsområdet har været at identificere inden for hvilke felter, der opleves behov for større faglig viden. Med udgangspunkt i den undersøgelse igangsættes i november 2021 et to-årigt kompetenceudviklingsforløb for alle medarbejdere i Furesøs interne specialtilbud (se endvidere ”Status på analyse af specialtilbudsområdet”).

Indtil nu har specialtilbuddene haft mulighed for at trække på KIL ift. lokale kompetenceforløb. Det vil de fortsat have sideløbende med det fælles kompetenceudviklingsforløb. Der er udarbejdet et kursus-katalog, som det enkelte specialtilbud kan plukke fra ud fra de lokale behov. Fx har der på Egeskolen, autismedefdelingen og Syvstjerneskolen været afholdt workshops om specialpædagogiske metoder og skolevægning.

Supervision fra PPRs psykologer til medarbejderne i alle specialtilbud er også et tiltag, der er systematiseret over de senere år. Supervisionen er et stærkt redskab til udvikling af de specialpædagogiske miljøer, idet medarbejderne undersøger handlemuligheder med afsæt i medarbejdernes konkrete opgaver, børnegruppen og/eller hverdagspraktik.

sis. Der er fast tilknyttet psykologer til hvert specialtilbud. De giver gruppesupervision til medarbejderne med en frekvens på ca. en til to måneder.

Udbygge den lokale tilbudsvifte

Skolelandbruget er Furesø Kommunes besøgs- og daginstitutioner og skoler. Der er åbent for bookede formidlingsforløb på alle skoledage. Samtidig er privatpersoner også velkomne til at besøge Skolelandbruget på egen hånd. Gennem de sidste par år har Skolelandbruget derudover haft stor succes med kortere eller længere forløb i fuld tid eller i kombination med skolegang for elever, der mistrives. Det kan fx være elever, der har brug for et pusterum og at genopdage troen på sig selv og en fremtid, så eleven kan komme tilbage i skole fuld tid eller det kan være elever, der har brug for en meningsfuld hverdag på Skolelandbruget, mens det afklares, hvilket tilbud, der er det rigtige for eleven.

Skolelandbruget er selvvisiterende. Det er oftest elevens skole (almen- eller specialtilbud), der henvender sig om en elev. Herefter aftales en praktikperiode på et par uger mellem elev, forældre, skole og Skolelandbrug. I løbet af praktikken vurderer eleven og Skolelandbruget i fællesskab om eleven vil trives der, og herefter laves der aftale om elevens forløb på Skolelandbruget. Pr. 1. januar 2021 er der ansat en pædagogisk vejleder med base på Skolelandbruget.

Broen blev etableret med start i november 2020, som et midlertidigt tilbud for elever med komplekse problemstillinger, hvor det er vanskeligt at udpege det mest egnede interne specialtilbud, eller hvilken form for støtte en elev vil have gavn af. Broen er også et brobygningstilbud for de elever, der i løbet af et skoleår rammes af alvorlig mistrivsel, stress eller skolevægning og derfor vurderes til i en periode, at være bedst hjulpet i et mindre tilbud med stor specialpædagogisk viden. Eleverne visiteres som udgangspunkt for en 12 måneders periode.

Broen kan betragtes som et afklaringsforløb, der har til hensigt at hjælpe eleverne tilbage i trivsel. Samtidig foretages en vurdering af hvilket skoletilbud der med udgangspunkt i elevens funktionsniveau, bedst mulig fremover, kan sikre trivsel og udvikling for den enkelte. Således kan tilbuddet i enkelte tilfælde også rumme skolestartere, hvor der er tvivl om den rette placering.

Broen er normeret til 6-9 elever og er allerede lykkedes med, at lave brobygning for tre elever til andre tilbud, hvor eleverne er i trivsel. Pernille Merrild Tjørnlund, pædagogisk vejleder og medarbejder i Broen, fortæller her tre elevers historie.

Midt november modtog vi en pige med atypisk autisme, spiseforstyrrelse og et langvarigt skolevægringsforløb. Hun havde mistet tilliden til at voksne vil hjælpe, og at klassekammerater kan være gode for én. Med dette og en lang mobbehistorik i bagagen, var det svært for hende at tro på, at et forløb på Broen ville gøre hende klar til et andet tilbud allerede efter sommerferien.

Vi startede op i trygge omgivelser, hjemme i hendes stue, hvor vi etablerede gode relationer. Hun blev hurtig tryk, og vidste hurtigt at vi ville hjælpe hende hele vejen.

Vi har guidet og presset på i et passende tempo, hvor vi konstant vurderede, hvad vi kunne forvente af hende, og hvad hun havde brug for.

Hun har mødt andre elever på broen, som hun kunne spejle sig i og det har gjort at hun har kunne genskabe troen på, at klassekammerater kan være støttende og være gode ved en.

Vi har sammen med eleven og forældrene målrettet arbejdet med at gøre pigen klar til sit nye skoletilbud. Vi har været til flere møder, med og uden pigen. Vi har været på rundvisning og deltaget i undervisningen. Pigen har følt sig tryk ved at skulle i det nye skoletilbud og haft en tro på, at det ville lykkes.

Efter sommerferien startede pigen på sin nye skole. Vi havde inden da sikret os, at hun blev taget godt imod, og at der var styr på alt. Alt fra hvilket lokale hun skulle møde ind i, til at få skolekort, til at forældrene også troede på, det ville lykkes.

Efter første skoledag bliver vi kontaktet af pigen. Hun er glad og har haft en skøn første skoledag. Hun giver udtryk for, at hun allerede har fået nye venner. I fredags skrev hun til os, at hun havde fået sit første 12 tal i sin første matematik opgave.

En dreng, som startede hos os i december, havde det svært med skolearbejdet og var ofte i voldsomme konflikter både med voksne og børn.

Han blev hurtig afstresset og faldt hurtigt ind i de trygge og forudsigelige rammer, der er på Broen.

Han viste hurtigt overskud og begyndte at være motiveret for at lave skolearbejde og for at modtage læring. Han fik et boost i fagene og lærte forskellige redskaber som kunne hjælpe ham.

Han har stadig brug for et mindre skoletilbud, samt en anden tilgang til indlæring for nu, derfor er han startet på ADHD-centeret. Han trives og har fået jævnaldrende venner, som betyder meget for ham.

Vi hjalp ham den første uge på ADHD centeret, med at vise tryk og skabe relationer til det nye sted.

Hans forældre sagde det så fint. "Tak for, at I har givet os vores dejlige søn tilbage".

Vi modtog en dreng i januar som var meget presset, hvor alt der havde med skole at gøre var dumt, han var sårbar og kravafvisende.

Forældrene var i sorg og havde brug for sparring, omsorg og blive mødt i deres sorg over, at deres dreng havde det svært. Han var visiteret videre til autismecenteret, efter sommerferien.

Efter vi har lært ham at kende, fået hans arousal ned og han er blevet tryk ved Broen, er han endelig begyndt at åbne op for, hvad der er svært for ham, hans drømme mm. Vi ser mange gode ressourcer hos ham og har svært ved at se ham på autismecenteret.

Derfor har vi valgt, at han og vi har brug for mere tid til finde det helt rigtige skoletilbud. Forældrene er med i hele processen og er så taknemmelige over at Kommunen har et tilbud som Broen. Nu bliver det spændende og udfordrende at finde det helt rigtige skoletilbud til ham.

Jeg kan blive ved, da jeg kan skrive gode historier om alle vores elever. Om hvordan de blomstrer op og bliver modige og tør vise, at de godt kan og gerne vil gå i skole. Det handler om, at man må være den man er, og at man føler sig tryk i at ting kan være svære.

De bliver mødt med den rette tilgang, stemning, forudsigelighed, spejling af andre, som føler det samme som dem, og at "klasserummet" og indlæringen bliver tilpasset eleven. Men det som er allervigtigst er følelsen af fællesskabet. Vores elever var ensomme og følte en alenehed samt en følelse af, at de er helt forkerte og ikke passer ind. Det fælleskab, der er blevet skabt på Broen, giver dem lysten og modet til at komme og være en del af Broen.

7 | HJEMTAGE FRA EKSTERNE SPECIALTILBUD

Den eksterne specialundervisning kan deles op i fire overordnede typer:

Regionale specialskoler: Anvendes til de mest udfordrede elever, som typisk er både fysisk og psykisk handicappede. Alle elever fra Furesø Kommune, som går i et regionalt tilbud, er indskrevet på Geelsgårdskolen i Virum

Kommunale specialskoler: Anvendes til elever, hvor et internt specialtilbud ikke vurderes vidtgående nok. Størstedelen af eleverne fra Furesø, som går i en kommunal specialskole, er indskrevet på Maglebjergskolen i Lynge.

Skole-dagbehandling: Hvor regionale og kommunale specialskoler primært kompenserer elevernes faglige udfordringer ved hjælp af en specialpædagogisk tilgang, så arbejder skole/dagbehandlingstilbuddene ligeledes med grundlæggende udfordringer i børnenes liv, som går ud over skoletiden. Det kan f.eks. være udfordringer, hvor det er nødvendigt at inddrage hele familien i arbejdet med disse udfordringer.

Specialklasser i andre kommuner: Tidligere var der et udbredt mellemkommunalt samarbejde omkring de kommunale specialklasser. Furesø Kommune indgår fortsat i et samarbejde med Egedal og Allerød Kommuner om specialundervisning (netværk 3), men i praksis har kommunerne etableret interne tilbud til langt de fleste elever, hvis behov vurderes at kunne tilgodeses i en specialklasse/gruppeordning på en lokal skole

Tabel 1 angiver det gennemsnitlige antal elever i hvert af de fire typer eksterne tilbud i perioden 2016 til 2021.

Tabel 1: Gennemsnitligt antal elever i eksterne tilbud	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regionale specialskoler	8	8	8	9	8	8
Kommunale specialskoler	31	29	30	35	34	35

Skole/dagbehandling	38	44	47	49	47	48
Specialklasser i andre kommuner	12	7	7	6	4	4
I alt	88	87	92	99	93	95

Som det fremgår af tabellen, så er antallet af elever i eksterne tilbud steget i perioden 2016 til 2019, hvorefter det er faldet en smule igen. Med til historien hører dog, at i perioden fra 2009 til 2016, hvor kommunerne begyndte at etablere egne interne specialtilbud som alternativ til de eksterne tilbud, blev anvendelsen af eksterne specialtilbud i Furesø Kommune godt og vel halveret.

Tabel 2 angiver den gennemsnitlige pris for undervisningsdelen af de fire typer eksterne specialtilbud.

Tabel 2: Gennemsnitlige enhedspriser for undervisningsdelen (2021 priser)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regionale specialskoler	517.492	547.433	575.808	588.546	614.384	628.041
Kommunale specialskoler	451.556	484.428	484.201	504.918	453.288	451.278
Skole/dagbehandling	294.425	250.470	292.777	279.057	279.060	270.003
Specialklasser i andre kommuner	349.210	340.810	294.190	219.713	255.565	240.909
<i>Specialklasser i Furesø Kommune</i>	<i>173.711</i>	<i>158.107</i>	<i>167.812</i>	<i>162.338</i>	<i>162.338</i>	<i>162.338</i>

Ud over undervisningsdelen, så er der yderligere udgifter forbundet med de fire tilbud.

Elever i regionale specialskoler vil oftest ligeledes være indskrevet i et fritidstilbud efter § 36 i serviceloven, hvorved den samlede pris for undervisning + fritid typisk løber op i ca. 1 mio. kr.

Elever i kommunale specialskoler vil oftest være indskrevet i en SFO, som i 2021 har en gennemsnitlig pris på ca. 110.000 kr. om året.

For elever i skole-dagbehandlingstilbud udgør prisen for undervisningsdelen i gennemsnit 47 % af den samlede omkostning. De resterende 53 % dækker behandlingsdelen, som bevilges efter serviceloven. Ovenstående enhedspriser for skole-dagbehandling kan derfor i runde tal ganges med to for at få den samlede udgift pr. elev.

Til sammenligning er den gennemsnitlige pris for undervisningsdelen i et internt specialtilbud angivet.

Tabel 3 angiver den samlede udgift til undervisningsdelen, hvortil altså kommer de ovenstående udgifter til fritidsdel og/eller behandlingsdel:

Tabel 3: Samlet udgift til undervisning (1.000 kr. i 2021 priser)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regionale specialskoler	4.054	4.379	4.750	5.150	5.171	5.129
Kommunale specialskoler	13.885	14.048	14.566	17.756	15.412	15.870
Skole/dagbehandling	11.065	10.916	13.761	13.697	13.209	12.870
Specialklasser i andre kommuner	4.161	2.244	2.035	1.227	937	863
I alt	33.166	31.588	35.112	37.830	34.729	34.732

I Furesø har der de seneste år været et skærpet fokus på opfølgning på de elever, der er visiteret til skole-dagbehandlingstilbud og arbejdsgangsbeskrivelser, der understøtter den tætte opfølgning. Det handler fx om tæt opfølg-

ning på de indgåede kontrakter via tilsyn med undervisningen, opfølgning på de faglige resultater, og progressionen i elevernes behandlingsplaner.

Status på projekt ”Styrket fleksibel og forebyggende indsats i skoleområdet for at undgå at børn og unge visiteres til ekstern skole-dagbehandling”

Samtidig arbejdes på at udvikle forebyggende indsatser, der skal nedbringe antallet af børn og unge, der visiteres til ekstern skole-dagbehandling. I budget 2021-22 indgår projekt ”Styrket og forebyggende indsats i skoleområdet for at undgå at børn og unge visiteres til ekstern skole-dagbehandling” som et udviklings-og effektiviseringsforslag. Der er bevilget 1 mio. kr. om året i to år til den styrkede indsats. Samtidig skal der anvises besparelser for 0,75 mio. kr. i 2021 stigende til 1,5 mio. kr. i 2022. Besparelsen skal nås ved at færre børn og unge visiteres til ekstern skole-dagbehandling.

Målgruppen for projektet er børn og unge i udsatte positioner, som er i risiko for at blive ekskluderet fra den almene skole og blive visiteret til eksterne skole-dagbehandlingstilbud. Vi ved fra forskning, at det er bedst for børn i udsatte positioner at være en del af fællesskaberne i den almene og lokale skole, hvis de skal have lige muligheder som øvrige børn for at få et godt og selvstændigt liv. Det er projektets dedikerede ambition at tage afsæt i og handle på den viden.

Projektet går på tværs af Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse og Center for Børn og Voksne. Løsningerne skal således findes i et samarbejde på tværs af lovgivninger og fag.

I første halvår af 2021 er der skabt et solidt fundament. Der er indsamlet eksisterende viden og fastsat de overordnede mål og succeskriterier. Der er udvalgt 3 skoler, Lille Værløse Skoles autismefdeling, Stavnsholt Skolen og Sønderlø Skolen. De tre skoler skal i projektperioden fungere som pilot-skoler for udvikling af en lovende praksis, der kan realiseres i hele skoleområdet.

Der er pr. 1. august 2021 ansat et tværfagligt team, som består af en psykolog fra PPR KIL/PPR 6-18 år i Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse og en socialrådgiver fra Foranstaltning for Børn og Unge i Center for Børn og Voksne. De to skal sammen med de tre udvalgte skoler og øvrige samarbejdspartnere synliggøre og kvalificere arbejdsgange og tilbudsvifte. Projektet har et særligt fokus på borgerinddragelsen. Både i form af at indhente erfaringer fra forældre, som allerede har et forløb, hvor deres barn er visiteret til et eksternt tilbud, og i form af at arbejde med en styrket inddragelse af børn, unge og familier som en del af en model i den styrkede indsats. Der er sat et mål om, at vi skal arbejde med at afprøve en model for den styrkede indsats i forhold til 20 børn, unge og familier og året i hvert af de to år. Projektet kommer således til at bidrage til at indfri 2030 målene om at mindske ulighed, inddrage borgerne og styrke fællesskabet.

I andet halvår af 2021 er udviklingsarbejdet for alvor gået i gang, startende med en temaformiddag den 25. august, hvor alle involverede parter var samlet om at fastsætte de specifikke og lokale mål og succeskriterier, som projektet vil måles på. Aktuelt er vi i gang med at udvælge børn, unge og deres familier og tilbyde dem at være med i projektet.

Mellemkommunalt samarbejde om fælles udbud af skole-dagbehandling

Pr. august 2020 har Furesø Kommune indgået aftale med de øvrige kommuner i Indkøbsfællesskabet Nordsjælland, 4-Kommunesamarbejdet og Frederiksberg Kommune om at tilslutte sig Københavns Kommunes udbud af skole-dagbehandling. Samarbejdet om fælles udbud forventes både at medføre en besparelse på Furesøs udgifter på dag-behandlingsområdet. Samtidig forventes det, at et fælles udbud kan højne den faglige kvalitet i behandlingen, da

krav til tilsyn, faglighed, progression, udslusning mv, vil være det samme for alle kommunerne. Dagbehandlingstilbuddene vil derfor kunne opbygge systemer og strukturer, der matcher kravene og kunne behandle børnene lige, uanset hvilken kommune, der har visiteret.

STATUS PÅ ANALYSE AF SPECIALTILBUDSOMRÅDET

Baggrund

Som beskrevet i indledningen ser vi i disse år et pres på trivslen – socialt, personligt og/eller fagligt – blandt børn og unge i Danmark. En fortsat stigning i visitationer til specialundervisning er en af de måder, dette pres kommer til udtryk – i Furesø såvel som i resten af landet (jf. fx ”Sektorskrivelse vedr. folkeskolen”, KL, 2021).

Som det fremgår af dette dokument, bl.a. i afsnit 6| Styrke interne specialtilbud, har der gennem mange år været fokus på specialtilbudsområdet; på at sikre kapacitet i relevante tilbud, den faglige kvalitet og på styring af udgifterne på området.

Bl.a. som en følge af øget inklusion i almen-undervisningen og fordi elever, der tidligere blev visiteret til eksterne specialtilbud i højere grad visiteres til kommunens interne specialtilbud, oplever vi en udvikling, hvor målgruppen for specialtilbud har mere komplekse og sammensatte udfordringer, fx dobbeltdiagnoser. Samtidig er spændet, fx i elevernes funktionsniveau, i det enkelte specialtilbud blevet større og dertil kommer at antallet af elever i de interne specialtilbud stiger.

Forvaltningen er i øjeblikket i gang med en analyse af specialtilbudsområdet i Furesø. Dels for at afdække den aktuelle situation på baggrund af de seneste års udvikling, dels som en udløber af det tidligere ”Rådgivende arbejdsudvalg for dagtilbuds- og skoledistrikter”, som så på mulighederne for en mere ligelig opgavefordeling og en mere balanceret elevsammensætning på tværs af Furesøs skoler.

Analysen har til hensigt at belyse målgruppe samt de fysiske, faglige og økonomiske perspektiver på en eventuel ændret organisering på specialtilbudsområdet. Lidt forenklet sagt: Hvis vi ser på de elever, vi har, hvad er så de mest optimale rammer for dem?

Analysen forventes færdig i december 2021. Nedenfor redegøres for processen og de spor, der tegner sig.

Status på analysearbejdet

Forvaltningen har i efteråret 2020 udarbejdet data, der belyser målgruppen i Furesøs specialtilbud. I foråret 2021 har forvaltningen gennemført samtaler med skoleleder og afdelingsleder i hvert specialtilbud for at afdække de udfordringer og muligheder, der opleves i det enkelte specialtilbud. Data og tendenser på tværs af samtalerne er løbende blevet drøftet i netværket for specialtilbudsledere.

Særligt samtalerne og drøftelserne i netværket for specialtilbudsledere har belyst behovet og medarbejdernes store interesse for at styrke deres faglige kompetencer og metodevifte. Et spor i arbejdet har derfor været at identificere inden for hvilke felter, der opleves behov for større faglig viden. Med udgangspunkt i denne undersøgelse igangsættes i november 2021 et to-årigt kompetenceforløb for alle medarbejdere i Furesøs interne specialtilbud.

Ift. målgruppebeskrivelse og en eventuel justering af rammerne tegner sig en meget kompleks opgave. Vi er i gang med en formålsbeskrivelse for specialtilbudsområdet, der skal konkretiseres i formål med det enkelte specialtilbud. Samtidig udarbejdes opdaterede målgruppebeskrivelser for det enkelte tilbud. Med dette udgangspunkt skal analysen afdække eventuelle behov og muligheder for justering af rammerne.

